

Educație rutieră auxiliar pentru clasele V–VIII

TRAFICUL RUTIER	4
TRANSPORTUL ÎN COMUN	6
REGULI DE UTILIZARE A MIJLOACELOR DE TRANSPORT ÎN COMUN	9
DRUMURILE PUBLICE	11
SEMNELE DE CIRCULAȚIE.....	14
ORAȘUL, COMUNA, SATUL	18
PIETONUL	21
DEPLASAREA ÎN GRUP SAU ÎN COLOANĂ	24
BICICLETA	26
MOPEDUL	29
MOTOCICLETA	31
LA PLIMBARE CU ROLELE ȘI CU SKATEBOARDUL.....	33
COMPORTAMENTUL GRUPULUI ÎN TRAFIC	35
SEMNALELE POLIȚISTULUI RUTIER	38
CONTEXTE NESIGURE ȘI RISCURI SPECIFICE CIRCULAȚIEI RUTIERE	40
AGRESIVITATE vs. ASERTIVITATE ÎN TRAFIC	44
LOCURILE DE JOACĂ	46
DREPTUL LA VIAȚĂ, DREPTUL LA SECURITATE	48
ÎNVĂȚĂM SĂ CIRCULĂM, LA CONCURS PARTICIPĂM!	50
AM ÎNVĂȚAT REGULILE DE CIRCULAȚIE?.....	53
ACORDAREA PRIMULUI AJUTOR ÎN CAZUL ACCIDENTELOR RUTIERE	61
INDICATOARE RUTIERE	63

Reține!

Prin **trafic rutier** definim o diversitate de vehicule, pietoni și călători care se deplasează pe o anumită cale de comunicație, într-un interval de timp și în condiții precizate.

Traficul național reprezintă operațiunea de transport rutier care se efectuează între două localități situate pe teritoriul aceluiași stat, iar **traficul internațional** se efectuează între o localitate de plecare și una de destinație situate pe teritoriul a două state diferite.

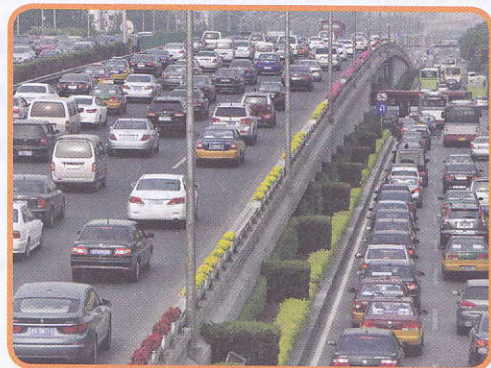
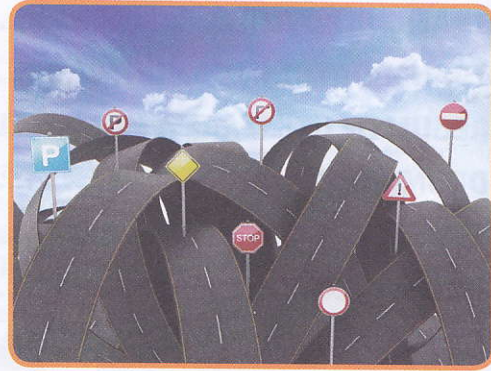
Prin circulație rutieră se înțelege mișcarea pe un drum a vehiculelor și a celorlalți participanți la traficul rutier, în condiții date de amenajări rutiere și de organizare a desfășurării acesteia.

Atât pe teritorii de întindere mare (orașe), cât și în alte tipuri de așezări (sate, comune), traficul rutier se manifestă aproximativ la fel. Datorită perfecționării continue a autovehiculelor, s-a ajuns la o adevărată *explozie rutieră*.

Circulația rutieră se poate realiza:

- ✓ între locuință și locul de muncă/școală;
- ✓ către zonele comerciale, culturale, sociale;
- ✓ pe durate mai scurte sau mai lungi, în locuri de odihnă, turism și agrement.

Prezența masivă a autovehiculelor în viața omului modern atrage după sine probleme diverse: dificultatea de a circula pe drumurile publice și blocajele rutiere, creșterea consumului de combustibil la deplasarea în orașele aglomerate, creșterea gradului de poluare a aerului, cât și a poluării sonore, lipsa locurilor de parcare.

Respectă!

.RO

- ✓ Folosește mijloacele de transport în comun în locul mașinii familiei ori de câte ori acest lucru este posibil.
- ✓ Alege să mergi pe jos când te deplasezi pe distanțe scurte, pentru a evita aglomerația din traficul rutier.
- ✓ Evită producerea unui accident rutier prin respectarea regulilor de circulație.
- ✓ Folosește centura de siguranță atunci când călătorești cu mașina.

Aplică!

- 1 Care consideri că sunt cauzele îngreunării traficului rutier în marile orașe?
- 2 Prezintă trei modalități de fluidizare a traficului rutier, câte una pentru fiecare dintre situațiile de circulație rutieră prezentate în rubrica *Reține!*.
- 3 Care sunt consecințele pozitive ale diversificării traficului rutier? Dar cele negative?
- 4 Urmărește și înregistrează numărul de autoturisme ce trec pe o stradă din apropierea școlii tale timp de 15 minute. Identifică împreună cu colegii implicațiile traficului asupra siguranței elevilor ce se deplasează spre școală. Ce măsuri de siguranță se pot aplica? Poți realiza această monitorizare în perioade diferite ale zilei. Ce observi?
- 5 Discută cu colegii despre *explozia rutieră* și formulează întrebări de tipul: Cine?, Unde?, De ce?, Când?, Cum?
- 6 Realizează un poster prin care să atenționezi participanții la traficul rutier despre efectele intensificării acestuia asupra mediului înconjurător.

Știi că?

- ✓ Poți afla informații utile și știri despre traficul rutier în timp real utilizând site-uri specializate ale Poliției Române.
- ✓ Traficul rutier se poate întrerupe pentru perioade de timp limitate, în cazul unor accidente, a unor manifestări sportive sau artistice, din cauza vremii nefavorabile.

Reține!

Transportul în comun este un serviciu public de transport realizat cu ajutorul mijloacelor de transport de mare capacitate (autobuz, troleibuz, tramvai, tren, metrou, avion).

Transportul în comun se efectuează cu diverse tipuri de vehicule, astfel:

- ✓ în cadrul localităților – cu autobuze, tramvaie, troleibuze, metrou;
- ✓ între localități – cu autocare, trenuri, avioane.

În multe situații, stațiile mijloacelor de transport în comun sunt prevăzute cu refugii pentru pietoni.

Autobuzele sunt autovehicule de dimensiuni mari, folosite pentru transportul în comun, urban sau interurban. Nu au compartiment special amenajat pentru bagaje, iar numărul de locuri pe scaune este redus.

Autocarele sunt autobuze cu grad sporit de confort, folosite de obicei pentru excursii sau transport pe distanțe mari. Sunt dotate cu aer condiționat, bar, sistem audio-video. Pot transporta, de regulă, până la 50 de persoane.

Troleibuzele sunt autobuze echipate cu motoare electrice alimentate prin două trolee (tije metalice) de la o linie formată din două fire electrice aeriene, montate la 4 metri înălțime, deasupra carosabilului. Sunt mijloace de transport în comun ecologice, pentru că nu elimină noxe, iar poluarea fonică este redusă.

Tramvaiele sunt mijloace de transport care circulă pe șine, de regulă doar în orașe, iar calea ferată pe care se deplasează este amplasată fie pe mijlocul străzilor, separată sau nu de benzile de circulație, fie pe traseu dedicat. Liniile deservite de tramvaie sunt numite linii de tramvai. Deplasarea se realizează cu ajutorul motoarelor electrice alimentate de la un cablu electric aerian. Tramvaiul este compus din unul sau mai multe vagoane, de regulă legate prin burdufuri mobile. În secolul al XIX-lea, tramvaiele erau trase de cai.

Trenurile sunt mijloace de transport care se deplasează pe calea ferată. Un tren este format, de regulă, din cel puțin o locomotivă și un număr variabil de vagoane. Locomotivele moderne funcționează cu propulsie diesel sau sunt alimentate cu energie electrică de la un cablu aerian de curent prin intermediul unui pantograf. Vagoanele de călători sunt clasificate în funcție de confortul oferit în vagoane. Vagoanele de călători au instalații de încălzire, iluminat și ventilație.

Metroul este o rețea feroviară ce funcționează doar în anumite orașe cu populație semnificativă. Transportul se face prin trenuri electrice de mare viteză, ce se deplasează prin tuneluri subterane sau parțial subterane, ori supraterane. Au propriile căi de transport, sisteme de control și semnalizare. Trenul de metrou este condus de mecanicul de locomotivă. Perfecționarea tehnologiilor din domeniul automatizărilor a dus, în unele rețele de metrou, la înlocuirea completă a omului de la conducerea trenului. În România, există o singură rețea de metrou, care funcționează în București, din anul 1979.

Avionul este unul dintre cele mai sigure mijloace de transport din lume. Zilnic, cu avionul, zboară peste 3 milioane de persoane. Transporturile internaționale tind să fie efectuate din ce în ce mai des cu avionul.

Avantajele călătoriei cu avionul sunt următoarele:

- ✓ călătoria este realizată în siguranță;
- ✓ călătoria este de zeci de ori mai rapidă decât cu alte mijloace de transport;
- ✓ biletele de avion sunt ieftine, uneori comparabile cu prețul unui bilet de tren sau de autocar.

Respectă!

- ✓ Cumpără bilet, tichet sau card de călătorie când folosești mijloacele de transport în comun!
- ✓ Urcă în ordine! Au prioritate persoanele în vârstă, femeile însărcinate, bolnavii. Cedează-le locul!
- ✓ Așteaptă ca ușile să fie complet deschise atât la urcare, cât și la coborâre!
- ✓ Folosește un ton adecvat în mijloacele de transport!
- ✓ Adresează-te respectuos celorlalți pasageri!
- ✓ Păstrează curățenia în mijloacele de transport în comun!

Aplică!

Respect pentru oameni și cărți

- Activitate în grup.** Realizați un afiș cu titlul „Noi punem viitorul în mișcare!”, în care să prezentați reguli de comportare civilizată în mijloacele de transport în comun.
- Identifică împreună cu colegii principalele riscuri și măsuri de prevenire privind utilizarea în siguranță a mijloacelor de transport în comun. Notează-le în tabel.

	RISCURI	MĂSURI DE PREVENIRE
Autobuz		
Tramvai Troleibuz		
Tren		
Metrou		

Dicționar

- ✓ **refugi** – platformă ridicată și amenajată ca un trotuar, pe partea carosabilă a căilor de circulație cu trafic intens sau în mijlocul unei piețe, pentru a ușura reglementarea circulației, traversarea străzii, urcarea sau coborârea din vehiculele de transport în comun.
- ✓ **pantograf** – dispozitiv montat pe acoperișul unor vehicule electrice, care face contactul între instalația electrică a vehiculului și rețeaua electrică fixă de alimentare.
- ✓ **peron** – platformă (acoperită sau descoperită) amenajată într-o stație de cale ferată, de-a lungul liniilor, pentru a ușura urcarea și coborârea călătorilor.

REGULI DE UTILIZARE A MIJLOACELOR DE TRANSPORT ÎN COMUN

Reține!

Călătorul sau **pasagerul** este o persoană care circulă sau călătorește folosind un mijloc de transport (în comun).

Pietonul devine călător în momentul în care folosește un mijloc de transport, indiferent că e vorba de un mijloc de transport în comun sau de autoturismul familiei.

De cele mai multe ori, pentru a ajunge în anumite locuri, pietonii sunt nevoiți să străbată distanțe mai mari. În acest caz, pentru a-și economisi atât eforturile fizice, cât și timpul, aceștia folosesc, mai ales în marile orașe, mijloacele de transport în comun: tramvaiele, troleibuzele, autobuzele, microbuzele, autoturismele și orice alt vehicul destinat transportului de călători.

Respectă!

Pentru folosirea mijloacelor de transport trebuie respectate unele reguli referitoare la modul de așteptare, de urcare, de călătorie și de coborâre din mijloacele de transport în comun.

- ✓ **Așteptarea** se face numai pe trotuar sau în locul special amenajat numit refugiu, unde se află indicatorul cu simbolul de stație.
- ✓ **Urcarea** într-un mijloc de transport în comun se face, de obicei, pe ușa din spate, iar coborârea, pe ușa din mijloc sau pe cea din față. Există însă și situații de excepție, în care urcarea și coborârea sunt inversate. Este cazul vehiculelor cu autotaxare sau cu șofer încasator. În toate cazurile, pe ușile mijloacelor de transport sunt înscrise cuvintele URCARE sau COBORÂRE.

